

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 6.8.2012
COM(2012) 444 final

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

Vuoden 2012 kertomus Euroopan unionin kehitys- ja ulkomaanavun politiikoista ja niiden toteuttamisesta vuonna 2011

{SWD(2012) 242 final}

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE JA EUROOPAN PARLAMENTILLE

Vuoden 2012 kertomus Euroopan unionin kehitys- ja ulkomaanavun politiikoista ja niiden toteuttamisesta vuonna 2011

UUSIIN HAASTEISIIN VASTAAMINEN

Vuonna 2011 vastattiin uusiin haasteisiin ja etsittiin uusia ratkaisuja vanhoihin haasteisiin. Arabikevät EU:n eteläisten naapurimaiden kansannousuineen johti vaatimuksiin parantaa demokratiaa ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Kun arabimaiden tilanne kehittyi, EU:n alkuvaiheen humanitaarista tukea ja väestönsuojelutoimia täydennettiin erityisillä strategioilla ja tuella, jotka oli mitoitettu kyseisten maiden tarpeisiin ja joilla edistettiin kestäviä uudistuksia ja osallistavaa taloudellista kehitystä. Saharan eteläpuolisessa Afrikassa EU:n tukipaketti myönnettiin maailman nuorimmalle valtiolle, Etelä-Sudanille.

EU ja sen jäsenvaltiot, jotka ovat maailman suurin avunantaja ja joiden osuus julkisesta kehitysavusta on yli 50 prosenttia, vahvistivat pitkän aikavälin sitoumuksensa köyhyyden lieventämiseksi. Tiedonannossa ”EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan vaikutuksen lisääminen: muutossuunnitelma”¹ korostettiin tukea köyhyyden vähentämiseksi ja demokratian, hyvän hallinnon sekä kestävän ja osallistavan kasvun edistämiseksi sekä tarvetta antaa tukea maille, joissa sitä eniten tarvitaan ja joissa sillä voidaan saada aikaan suurin vaikutus. Tämä oli erityisen tärkeää euroalueen vaikean taloustilanteen vuoksi. Myös maailman suurimmassa kehitysyhteistyötapahtumassa – Etelä-Korean Busanissa marraskuussa 2011 järjestetyssä korkean tason foorumissa – korostettiin tehokkuuden ja yhteensovittamisen lisäämistä ja avun toimittamista kansallisten maajärjestelmien avulla. Muutossuunnitelmaa täydennettiin kolmansille maille annettavaa EU:n budjettitukea koskevalla uudella lähestymistavalla², joka on yksi EU:n tärkeimmistä välineistä avun vaikutuksen lisäämiseksi ja tulosten tehostamiseksi. Joulukuussa 2011 julkaistiin uudet ehdotukset kehitys- ja ulkomaanavun politiikkojen rahoittamiseksi osana monivuotista rahoituskehystä (2014–2020), ja ne sisälsivät uusia painopistealoja koskevat menosuunnitelmat.

Muutossuunnitelma – EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan uudenaikaistaminen

Muutossuunnitelma muodostuu kahdesta eri rakenneosasta, jotka ovat yhtäältä ihmisoikeudet, demokratia ja hyvä hallinto ja toisaalta kestävä ja osallistava kasvu. Kestävää ja osallistavaa kasvua vauhditetaan edistämällä sosiaalista osallisuutta, inhimillistä kehitystä, ihmisarvoista työtä, yritysten toimintaympäristöä, alueellista yhdentymistä, kestävästä maataloutta, energiahuoltoa ja energian saatavuutta. Suunnitelmassa ehdotetaan eriytettyä lähestymistapaa. Tämä tarkoittaa, että EU:n seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä muutamat maat – etenkin ne, joista on tullut itsenäisiä avunantajia – saavat vähemmän tai eivät lainkaan apua, ja niille tarjotaan vaihtoehtoisia yhteistyömuotoja. Tämän uuden lähestymistavan ansiosta EU:lla on paljon paremmat edellytykset edistää ja puolustaa omia keskeisiä arvojaan ja vastata kansainvälisistä sitoumuksistaan, joita se on antanut naapurimailleen ja etenkin niille, jotka haluavat liittyä EU:hun tai joissa on meneillään siirtymävaihe, sekä maailman köyhimmille ja haavoittuvimmille maille.

Uuden toimintapolitiikan muita tavoitteita ovat avunantajien ja etenkin EU:n jäsenvaltioiden toimien yhteensovittamisen parantaminen, jotta vältetään päällekkäisyydet ja varmistetaan

¹ KOM(2011) 637 lopullinen.

² KOM(2011) 638 lopullinen.

suurempi johdonmukaisuus ja vaikutus. EU asettaa etusijalle alat, joilla on suuri vaikutus köyhyyden poistamiseen. Tällaisia ovat hyvä hallinto, sosiaaliturva, terveys, koulutus, työllisyys, maatalous ja energia. Maille annettava kahdenvälinen apu kohdennetaan tulevaisuudessa korkeintaan kolmelle alalle³. Innovatiiviset välineet, kuten avustusten ja lainojen yhdistäminen ja yksityissektorin osallistaminen, ovat osa ajan tasalle saatettua politiikkaa.

Komissio selvittää Euroopan investointipankin ulkoisen valtuuden tarkistamisen yhteydessä mahdollisuutta perustaa unionin yhteistyö- ja kehitysfoorumi, jotta avustusten ja lainojen yhdistämiseen unionin ulkopuolisilla alueilla käytettävät mekanismit toimisivat parhaalla mahdollisella tavalla.⁴

Energian käyttö köyhyyden vähentämiseen

Energia on tärkeässä asemassa köyhyyden vähentämisessä, sillä sen avulla voidaan täyttää inhimilliset perustarpeet, jotka liittyvät esimerkiksi ruoanlaittoon, terveyteen, asumiseen, viestintään ja ihmisarvoiseen työhön. Sähkön avulla voidaan myös luoda tuloja ja liiketoimintamahdollisuuksia. Seitsemän viime vuoden aikana kehitysmaiden energia-alalle on myönnetty avustuksia noin 2 miljardia euroa, ja EU onkin johtavassa asemassa energian saatavuuden parantamisessa. EU:n rahoitusvälineitä, kuten energia-alan AKT-EU-välinettä, Afrikan ja EU:n uusiutuvia energialähteitä koskevaa ohjelmaa ja EU:n ja Afrikan infrastruktuurirahastoa, on käytetty yksittäisten hankkeiden rahoittamiseen eri puolilla Afrikkaa. Komissio haluaa lisätä alalle annettavaa rahoitusta ottamalla yksityissektorin ja kehitysyhteistyöpankit mukaan tuleviin hankkeisiin. Kehitysyhteistyöstä vastaava Euroopan komission jäsen kuuluu YK:n pääsihteerin Ban Ki-Moonin perustamaan korkean tason Sustainable Energy for All -työryhmään, jonka tavoitteena on hankkia varoja kaikilta yhteiskunnan aloilta energia-alan ohjelmien rahoittamiseksi. Energia on myös yksi muutossuunnitelman keskeinen ala.

Budjettituki – muutoksen edistäjä

EU:n budjettitukea koskevasta uudesta lähestymistavasta laaditussa tiedonannossa, joka julkaistiin samanaikaisesti muutossuunnitelmaa koskevien ehdotusten kanssa lokakuussa 2011, on terävöitetty tämän kehitysyhteistyövälineen käyttöä muutoksen edistäjänä. Budjettituki on tukijärjestely, johon kuuluvat vuoropuhelu, varojen siirrot kumppanimaan valtionkassan tilille, saavutusten arviointi ja valmiuksien kehittäminen kumppanuuden ja keskinäisen vastuun pohjalta. Uudella lähestymistavalla on määrä mahdollistaa budjettitukitoimien parempi eriyttäminen, jotta EU pystyy ottamaan paremmin huomioon kumppanimaan poliittiset, taloudelliset ja yhteiskunnalliset olosuhteet. EU aikoo painottaa entistä voimakkaammin molemminpuolista vastuuta ja yhteistä sitoutumista ihmisoikeuksiin, demokratiaan ja oikeusvaltioperiaatteeseen sekä budjetin seurattavuutta ja valvontaa.

Uusi rahoituskehys

Komission kesäkuussa 2011 esittämät monivuotista rahoituskehystä (2014–2020) koskevat ehdotukset perustuivat ”Eurooppa 2020 -strategiaa tukevaa talousarviota”⁵ koskeviin ehdotuksiin, joissa korostettiin aloja, joilla EU:lla voisi olla tärkeä tehtävä yhä globaalimmassa maailmassa. EU on edelleen sitoutunut saavuttamaan vuosituhannen kehitystavoitteet ja virallista kehitysapua koskevan tavoitteen, joka on 0,7 prosenttia

³ Lukuun ottamatta mahdollisesti EU:n ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita, joille myönnetään tukea liittymistä valmisteleavasta tukivälineestä.

⁴ Päätös N:o 1080/2011/EU.

⁵ KOM(2011) 500 lopullinen.

BKTL:stä, vuoteen 2015 mennessä. Näiden tavoitteiden saavuttamisen helpottamiseksi on ehdotettu, että lisätään ulkoisen toiminnan budjettirahoitusta 56,8 miljardista eurosta 70 miljardiin euroon ja edistetään sellaisten innovatiivisten rahoitusvälineiden (kuten lainojen, takausten, pääoman ja riskinjakovälineiden) käyttöönottoa, joiden tavoitteena on edistää yksityisinvestointeja ja lujittaa vastaanottajamaiden instituutioita. On myös ehdotettu, että Euroopan kehitysrahastoa (EKR), joka kattaa 79 Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) maata, olisi kasvatettava kuuden vuoden rahoituskauden 23 miljardista eurosta seitsemän vuoden rahoituskauden 30,3 miljardiin euroon (vuoden 2011 hintoina) ja että sen varat tulisivat jatkossakin suoraan EU:n jäsenvaltioilta.

Yhteinen päätöksenteko

Vuosi 2011 oli uuden ulkosuhdehallinnon ensimmäinen toimintavuosi unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan alaisuudessa. Ulkosuhdehallinto teki vuonna 2011 yhteistyötä komission yksiköiden kanssa vastatakseen yhdessä Libyan ja Tunisian kriiseihin ja laatiakseen uutta monivuotista rahoituskehystä koskevat ehdotukset. EU:n 140 edustuston muodostama maailmanlaajuinen verkosto hoitaa EU:hun liittyviä poliittisia ja diplomaattisia tehtäviä ja antaa jäsenvaltioille tukea yhteisen raportoinnin kaltaisten toimien avulla. Koska muutamat kansalliset diplomaattiedustustot ovat supistaneet resurssiaan ja keskittyneet muihin painopistealoihin, EU:n edustustojen lisäarvo perustuu siihen, että niillä varmistetaan, että EU on asianmukaisesti edustettuna kaikkialla maailmassa. Tarkoitus ei ole korvata kansallisia diplomaattiedustustoja vaan varmistaa resurssien kustannustehokkaampi ja toimivampi käyttö ja lujittaa EU:n maailmanlaajuista asemaa.

Arabikevät – eteläisten naapureiden tarpeisiin vastaaminen

EU vahvisti maaliskuussa 2011 auttavansa eteläisen Välimeren alueen kansalaisia parantamaan ihmisoikeuksien kunnioittamista, lisäämään demokratiaa ja saavuttamaan paremman elämän. Se tarjosi eteläisille naapureilleen demokratiaan ja yhteiseen vaurauteen tähtäävää kumppanuutta osana Euroopan naapuruuspolitiikkaa. Se perustuu kannustinperusteiseen lähestymistapaan, jossa annetaan tukea uudistuksiin sitoutuneille kumppaneille ja jossa luodaan tiiviimpi yhteys poliittisen lähestymistavan ja rahoitustukiohjelman välille. Sen seurauksena eteläisille naapurimaille on kohdennettu uudelleen 600 miljoonaa euroa kumppanuuspolitiikan mukaisiin tavoitteisiin, joita ovat demokraattinen muutos, kumppanuus ihmisten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa sekä kestävä ja osallistava kasvu.

Lisäksi EU:n talousarviosta on osoitettu miljardi euroa Euroopan naapuruuspolitiikan kumppanuusmaille, jotta tuetaan toukokuussa 2011 annetun yhteisen tiedonannon ”Uusi strategia muutostilassa olevia naapurimaita varten” täytäntöönpanoa. Suurin osa näistä lisäresursseista (670 miljoonaa euroa) kanavoidaan kahden kehysohjelman välityksellä, jotka ovat eteläisen naapuruusalueen kumppanuutta, uudistuksia ja osallistavaa kasvua tukeva SPRING-ohjelma (Support for Partnership Reform and Inclusive Growth) (540 miljoonaa euroa vuosina 2011–2013) ja itäisen kumppanuuden yhdentymis- ja yhteistyöohjelma EaPIC (Eastern Partnership Integration and Cooperation) (130 miljoonaa euroa vuosina 2012–2013).

Lisärahoituksen loppuosa on osoitettu lähinnä korkeakouluohjelmille (kuten Tempus, Erasmus Mundus) ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden ja valtiosta riippumattomien toimijoiden tukemiseen. Kansalaisyhteiskuntaväline otettiin käyttöön kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten parantamiseksi sekä EU:n itäisellä että eteläisellä naapuruusalueella. Sen tarkoituksena on edistää uudistuksia ja lisätä julkista vastuullisuutta, ja sitä varten on myönnetty 26,4 miljoonaa euroa tukea vuodeksi 2011. Lisäksi laadittiin investointien

turvallisuutta Välimeren alueella koskeva ISMED-ohjelma, jolla vastataan arabikevään merkittäviin tapahtumiin.

Maailmalla

EU vahvisti vuonna 2011 kansainvälisiä suhteitaan hyödyntämällä lukuisia voimassa olevia yhteistyö-, kauppaa- ja assosiaatiosopimuksiaan ja erityisvälineitään ja syvensi niitä.

Etelä-Sudanin itsenäistyminen heinäkuussa 2011 johti uuden EU:n edustuston avaamiseen Jubassa, Etelä-Sudanissa. EU:n jäsenvaltiot ja komissio päättivät vuosien 2011–2013 strategia-asiakirjassa parantaa avun koordinoitua ja johdonmukaisuutta osoittamalla 800 miljoonaa euroa tukea etenkin terveyteen, koulutukseen, maaseudun kehittämiseen, oikeusvaltioperiaatteen edistämiseen ja vesi- ja jätevesihuollon parantamiseen. Euroopan kehitysrahaston osuus tuesta oli 200 miljoonaa euroa.

Myös Pohjois-Afrikan tapahtumilla oli sekä lyhyen että pitkän aikavälin vaikutuksia alueen eteläisiin naapureihin, etenkin Sahelin alueeseen ja siihen rajoittuviin maihin. EU vastasi vakautusvälineellään pyyntöihin antaa välittömästi tukea alueen vakauttamistoimille muun muassa tarkastelemalla (etenkin libyalaisien) paluumuuttajien ja muiden elinkeinomahdollisuuksia ja asiaan liittyviä tarpeita. Sahelin turvallisuutta ja kehitystä koskevassa EU:n strategiassa tarkasteltiin alueen turvallisuuteen ja kehitykseen kohdistuvia pitkän aikavälin vaikutuksia. Malin, Mauritanian ja Nigerin kesken jaettiin alustavasti 150 miljoonan euron tukipaketti kehitys- ja hallintotoimia varten, maiden oikeusjärjestelmien lujittaminen mukaan lukien. Alueen on vastattava jatkossakin useisiin toisiinsa kytköksissä oleviin haasteisiin, kuten äärimmäinen köyhyys, ilmastonmuutoksen vaikutukset, toistuvat ruokakriisit, nopea väestönkasvu, heikko hallinto, korruptio, ratkaisemattomat sisäiset jännitteet, väkivaltaisten ääri liikkeiden ja radikalisoitumisen vaara, laiton kauppa ja terrorismiin liittyvät turvallisuusuhat.

Afrikan sarven ruokakriisit osoittautuivat alueen yhdeksi suurimmaksi tulevaisuuden haasteeksi vuonna 2011. EU myönsi lisävaroja Etiopialle (13,75 miljoonaa euroa), Djiboutille (noin 4,5 miljoonaa euroa) ja Somalialle (25 miljoonaa euroa). Marraskuussa 2011 sovittiin Afrikan sarven uudesta strategisesta kehiksestä ja Afrikan sarven alueelle nimitettiin ensimmäisen kerran EU:n erityisedustaja, jonka ensimmäisen tehtävän painopiste oli Somalia ja alueella rehottava merirosvous. EU lisäsi myös Norsunluurannikolle antamaansa tukea ja myönsi maalle 125 miljoonaa euroa auttaakseen presidentti Alassane Ouattaran alaisuudessa toimivia uusia viranomaisia poliittisen ja taloudellisen vakauden palauttamisessa. Edistystä saavutettiin myös yhteisen EU–Afrikka-strategian toisen toimintasuunnitelman ja sen kahdeksan temaattisen kumppanuuden täytäntöönpanossa. Afrikan ja EU:n foorumissa hallinnosta ja ihmisoikeuksista käytävää vuoropuhelua varten tehtiin ehdotuksia, jotka liittyvät luonnonvarojen hoitoon konfliktitilanteissa ja konfliktien jälkeisissä tilanteissa ja joilla tuetaan EU:n viimeaikaisia toimia Afrikassa toimivien eurooppalaisten kaivannais- ja metsätalousyritysten toiminnan avoimuuden parantamiseksi.

Vuoden 2011 toimissa painotettiin voimakkaasti EU:n itäisiä naapureita, joille EU on kumppani, uudistusten vauhdittaja ja taloudellisten mahdollisuuksien tarjoaja. Varsovassa 29.–30. syyskuuta 2011 järjestetyssä toisessa itäisen kumppanuuden huippukokouksessa EU ja sen itäiset naapurit uusivat sitoumuksensa, ja EU sitoutui myöntämään korkeintaan 130 miljoonaa euroa lisävaroja vuosiksi 2012–2013 uudistuksiin sitoutuneille kumppaneille. Ukrainan järjestämässä kansainvälisessä konferenssissa Tšernobylin ydinvoimalaonnettomuuden 25-vuotispäivän muistoksi varattiin 550 miljoonaa euroa lisärahoitusta uuden turvallisen suojan rakentamiseksi ja väestön ja ympäristön suojelemiseksi

Tšernobylin vahingoittuneen neljännen reaktorin vaikutuksilta. EU sitoutui myöntämään 110 miljoonaa euroa lisärahoitusta ydinturvallisuusalan yhteistyövälineestä.

Keski-Aasian maille EU on läheinen poliittinen liittolainen ja uskottu kumppani, johon ne voivat luottaa alulle saattamassaan haastavassa siirtymäprosessissa ja joka tarjoaa samalla taloudellisia mahdollisuuksia. Taškentissä 7. huhtikuuta 2011 järjestetyssä EU:n ja Keski-Aasian ulkoministereiden kokouksessa kumppanit toistivat olevansa sitoutuneita tavoitteiden saavuttamiseen ja EU:n ja Keski-Aasian strategian täytäntöönpanoon. Strategialle vuosiksi 2012–2013 myönnettyjen varojen avulla pyritään saamaan aikaan tärkeitä poliittisia ja sosioekonomisia uudistuksia.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen maiden (LAC-maat) Madridissa toukokuussa 2010 järjestetyssä huippukokouksessa lujitettiin poliittisia suhteita LAC-maihin. Ensimmäinen alueidenvälinen assosiaatiosopimus tehtiin Keski-Amerikan kanssa ja monenvälinen kauppasopimus pantiin alulle Kolumbian ja Perun kanssa. Myös EU:n ja Etelä-Amerikan yhteisen markkinajärjestelyn, Mercosurin, välisissä assosiaatiosopimusta koskevissa neuvotteluissa edistytettiin. Marraskuussa 2011 avattiin myös EU–LAC-säätiön päätoimipaikka Hampurissa, Saksassa.

EU syvensi suhteitaan myös Kaakkois-Aasian valtioiden liiton (ASEAN) kanssa ja lujitti kahdenvälisiä suhteitaan liiton kymmenen jäsenen kanssa neuvottelemalla kahdenvälisistä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksista ja vapaakauppasopimuksista ja panemalla ne täytäntöön. Yksi erittäin onnistunut EU:n rahoittama, koko Aasian alueen kattava hanke on monihaarainen SWITCH-Aasia-ohjelma, jolla edistetään kestävää tuotantoa ja kulutusta sekä rahoitetaan pieniä hankkeita eri puolilla Aasiaa. Sillä tuetaan köyhyyden poistamista ja elämänlaadun parantamista (ensimmäinen ja seitsemäs vuosituhattavoite) ja edistetään samalla vihreää taloutta.

Karibialla jatkettiin vuonna 2010 käynnistettyjä lukuisia aloitteita. EU:n ja Karibian yhteisstrategiasta laadittiin toimielinten käsittelyä varten lopullinen versio, jota tarkasteltiin EU:n ja Cariforumin huippukokouksessa vuonna 2010 ja joka on määrä julkaista vuonna 2012. Myös EU:n ja Cariforumin talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanossa edistytettiin. EKR-komitea hyväksyi pitkään odotetun Karibian infrastruktuurirahaston, ja Karibian investointiväline otetaan käyttöön vuonna 2012.

Ilmastonmuutos on Tyynenmeren suurin yksittäinen uhka, ja se vaikeuttaa alueen mahdollisuuksia saavuttaa vuosituhaten kehitystavoitteet. Joulukuussa 2010 käynnistetyn ilmastonmuutosta koskevan EU:n ja Tyynenmeren alueen yhteisen aloitteen jatkotoimena kehitysyhteistyöstä vastaava EU:n komission jäsen tapasi Tyynenmeren ministereitä Vanuatussa maaliskuussa 2011 järjestetyssä korkean tason aluekonferenssissa. Konferenssissa vahvistettiin sitoumus tehdä tehokasta kehitysyhteistyötä, jonka puitteissa puututaan ilmastonmuutokseen, vähennetään köyhyyttä, edistetään ihmisoikeuksia, demokratiaa ja sukupuolten tasa-arvoa sekä saavutetaan kaikki vuosituhaten kehitystavoitteet. Komission ja korkean edustajan odotetaan esittävän yhteisen tiedonannon ”EU:n ja Tyynenmeren alueen kehityskumppanuuden uudistaminen” vuonna 2012.

EU näytti vuonna 2011 edelleen esimerkkiä ilmastonmuutoksen torjumiseksi maailmanlaajuisesti ja vaati edistymistä kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa. EU täytti sitoumuksensa tarjota lyhyen aikavälin rahoitusta (fast-start finance) ja vauhditti ilmastodiplomatian toimiaan ennen Etelä-Afrikan Durbanissa marraskuussa 2011 järjestettyä YK:n ilmastokonferenssia.

EU:n lähteistä rahoitettavat vesihankkeet

Vuosina 2004–2012 EU:n vesialan AKT-välineestä on yhteisrahoitettu 272:tä hanketta, joiden tavoitteena on parantaa veden saatavuutta, hygieniää, jätevesihuoltoa ja veden hallinnointia Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) maissa. Väline perustettiin alun perin EU:n myöntämän 700 miljoonan euron rahoituserän ja Espanjan hallituksen myöntämän 12 miljoonan euron avustuksen turvin.

Vuonna 2002 käynnistetyllä kattavammalla Euroopan unionin vesialoitteella pyritään edelleen saamaan käyttöön resursseja eri lähteistä vesi- ja jätevesihuollon parantamiseksi. Vuodesta 2004 EU on auttanut jo yli 32:tä miljoonaa ihmistä parantamalla vesihuollon saatavuutta ja yli yhdeksää miljoonaa ihmistä parantamalla jätevesihuollon saatavuutta. EU aikoo hyödyntää EU:n vesialoitteen ja vesialan EU–AKT-välineen saavutuksia ja tukea jatkossakin kansainvälistä yhteistyötä ja edistää innovatiivisia lähestymistapoja, joilla lujitetaan vesialan ja muiden alojen, kuten maatalouden ja energian, välistä yhteyttä.

Komissio korosti muutossuunnitelmassa, että uusilla toimintapolitiikoilla on puututtava eriarvoisuuteen ja etenkin parannettava ympäristöä vahingoittamatta köyhien mahdollisuuksia saada käyttöönsä maata, vettä ja energiaa. Vuosina 2003–2010 se on osoittanut noin 3 miljardia euroa vesi- ja jätevesihankkeisiin liittyville toimille. Tuona aikana EU:n vesi- ja jätevesialalle myöntämä kehitysyhteistyöapu on lähes kolminkertaistunut.

Vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttaminen

Vuoden 2011 kertomuksessa esitetään yksityiskohtaisesti, miten EU:n yksittäisillä hankkeilla ja ohjelmilla autetaan saavuttamaan vuosituhannen kehitystavoitteet eri maanosissa ja alueilla. EU on laatinut ohjelmia ja erityisiä välineitä, joilla helpotetaan vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamista, mukaan lukien kauimpana olevat tavoitteet, kuten lapsi- ja äitiyskuolleisuuden vähentäminen. Vuoden 2011 lopussa hyväksyttiin EU:n syyskuussa 2010 käynnistämän vuosituhattavoitteita koskevan miljardin euron aloitteen ensimmäinen osa. Sen painopiste on maissa, joissa kaivataan kipeimmin edistystä vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamisessa. EU:n elintarvikerahoitusvälineellä parannetaan myös elintarviketurvaa ja ravitsemustilannetta. Vuoden 2011 loppuun mennessä tällä miljardin euron EU-välineellä oli rahoitettu 134 valtiosta riippumattomien järjestöjen ja EU:n jäsenvaltioiden virastojen hanketta, 69 kansainvälisten järjestöjen hanketta, 3 alueellista hanketta ja 10 talousarvion tukitoimea.

Myös kestävä maatalous, elintarvikevarmuus ja ravitsemus ovat muutossuunnitelmassa tärkeässä asemassa EU:n kehitysyhteistyön asialistalla. EU:n temaattisella Investointi ihmisiin -ohjelmalla rahoitettiin vuonna 2011 kaksi suurta sukupuolten tasa-arvoa koskevaa aloitetta, joiden tavoitteena on auttaa maita saavuttamaan sukupuolten tasa-arvoa koskeva kolmas vuosituhattavoite. Toisen aloitteen tavoitteena on naisten yhteiskunnallisten ja taloudellisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, ja toinen on YK:n käynnistämä uusi ohjelma, jolla pyritään lisäämään rahoituksen vastuullisuutta sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi (Increasing accountability for financing to gender equality).

Ihmisoikeuksien ja hyvän hallinnon lujittaminen

EU hyödynsi vuonna 2011 useita ulkoisia välineitään ja politiikkojaan edistääkseen ja suojellakseen ihmisoikeuksia ja hyvää hallintoa ja torjuakseen sukupuolten epätasa-arvoa. Komissio ja korkea edustaja esittivät joulukuussa 2011 yhteisen tiedonannon ”Ihmisoikeudet ja demokratia keskeisenä osana EU:n ulkoisia toimia – kohti tehokkaampaa lähestymistapaa”⁶. Tiedonannossa vahvistetaan EU:n ihmisoikeuksia koskeva lähestymistapa,

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0886:FIN:FI:PDF>.

mutta samalla siinä asetetaan tavoitteeksi sovittaa ihmisoikeuksien edistämiseen liittyvät toimet paikallisten olosuhteiden mukaisiksi. Lisäksi tiedonannossa hahmotellaan, miten EU:n kollektiiviset voimat voidaan valjastaa. Uuden rahoituskehityksen yhteydessä on ehdotettu demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen lujittamista ja kansalaisyhteiskunnalle maailmanlaajuisesti annettavan tuen lisäämistä.

Sukupuolielinten silpomisen kieltämistä koskeva hienovarainen lähestymistapa

EU:n ja Yhdistyneiden kansakuntien lastenrahaston (UNICEF) yhteistyöllä on onnistuttu vähentämään merkittävästi naisten sukupuolielinten silpomista ja monien tyttöjen elämään vaikuttavia lapsiavioliittoja. EU on myöntänyt UNICEFin hallinnoimalle ohjelmalle rahoitusta yhteensä 3 991 000 euroa vuosiksi 2008–2012. Ohjelman kohdemaita ovat Egypti, Eritrea, Etiopia, Senegal, Sudan ja Intia, ja ohjelmassa on keskitytty muuttamaan yhteiskunnallisia normeja ja asenteita ruohonjuuritasolla annettavalla koulutuksella ja käymällä maaseutuyhteisöissä keskusteluja arkaluonteisista aiheista yhteisön arvostettujen johtajien avustamana. Tällaisen hienovaraisen lähestymistavan ansiosta Senegal on ilmoittanut ensimmäisenä, että se aikoo luopua tästä perinteisestä tavasta.

Tulevat toimet

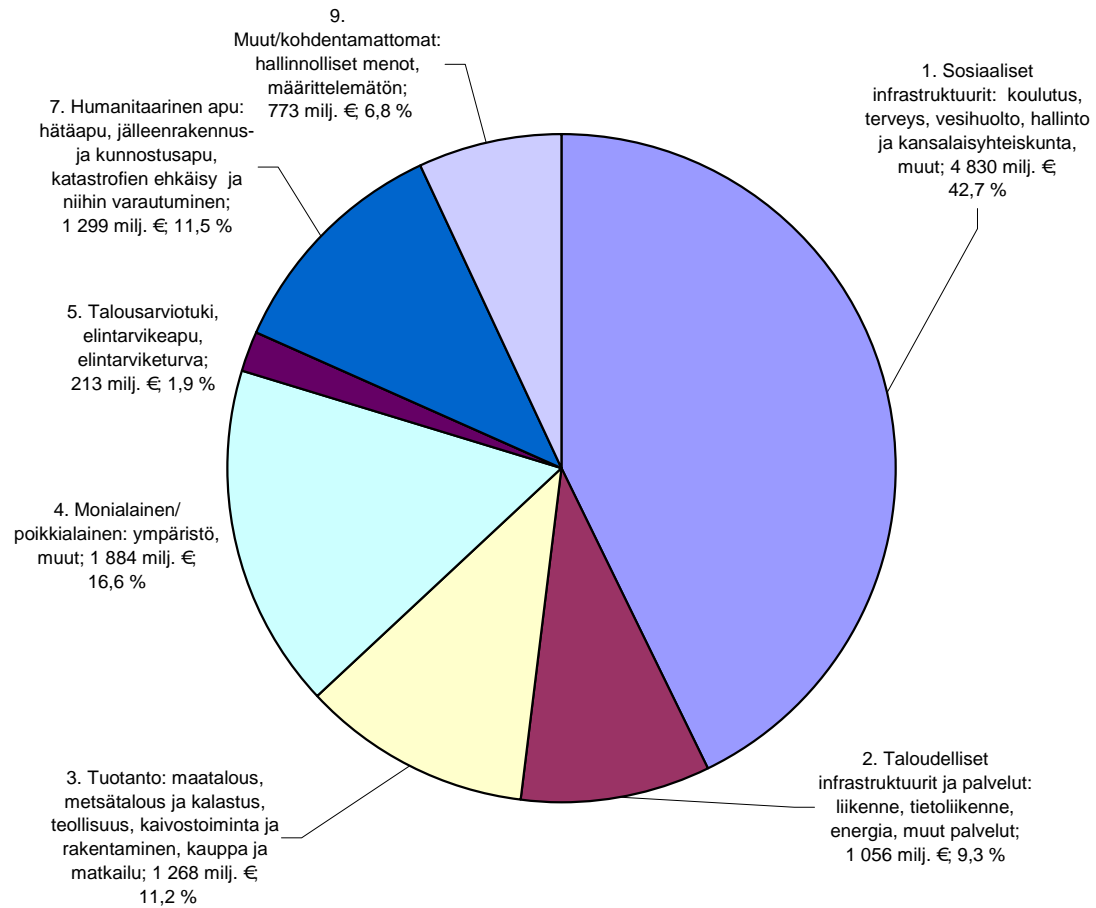
Jotta otetaan huomioon nopeasti muuttuvan maailman haasteet, EU:n ulko- ja kehitysyhteistyöpolitiikat saatetaan ajan tasalle muutossuunnitelmassa ja siihen liitetyissä talousarviotukea koskevissa ehdotuksissa. Ajan tasalle saatetun suunnitelman tavoitteena on, että kehitysyhteistyössä painotetaan ihmisoikeuksia, demokratiaa, hyvää hallintoa ja osallistavaa ja kestävää kasvua. Kestävä maatalous, elintarvikevarmuus, kestävä energia, yksityissektorin edistäminen kehitysyhteistyökumppanina, ihmisarvoinen työ ja sosiaaliturva ovat tärkeitä näkökohtia tässä yhteydessä.

On yleisesti tunnustettu, että EU voi parantaa välineitään, joilla tuetaan kestävää muutosta siirtymävaiheessa olevissa yhteiskunnissa, siten että otetaan huomioon niiden olosuhteet ja tarpeet. Alhaisen tulotason maat ovat erityisen alttiita ulkoisille häiriöille. Häiriöiden sietokyvyn lisäämiseksi ajan kuluessa vuoden 2011 yhteisissä tiedonannoissa on ehdotettu suuremman painoarvon antamista kotimaiselle tulonhankinnalle, sosiaalisten turvaverkoston lujittamiselle, julkisten menojen tehokkaammalle käytölle ja talouksien monipuolistamiseen tähtääville toimenpiteille. Kestää kuitenkin jonkin aikaa, ennen kuin tällaisten politiikkojen edut näkyvät käytännössä. Komissio aikoo tarkastella mahdollisuuksia soveltaa SPRING-ohjelman kaltaisia innovatiivisia hankkeita myös muualla maailmassa.

Jotta voidaan auttaa kehitysmaita vastaamaan ulkoisten häiriöiden taloudellisiin vaikutuksiin ja rahoitusvaikutuksiin, tarvitaan lyhyen aikavälin mekanismeja. FLEX-välineen, elintarvikerahoitusvälineen ja talouden taantumasta kärsivien maiden Vulnerability FLEX-välineen (V-FLEX) täytäntöönpanosta saatujen kokemusten perusteella komissio laatii täydentäviä mekanismeja häiriöiden vaimentamiseksi. Vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttaminen ja sen jälkeinen kehys ovat edelleen keskeisiä aiheita vuonna 2012, kun YK:n vuosituhattavoitteita tarkastellaan seuraavan kerran vuonna 2013.

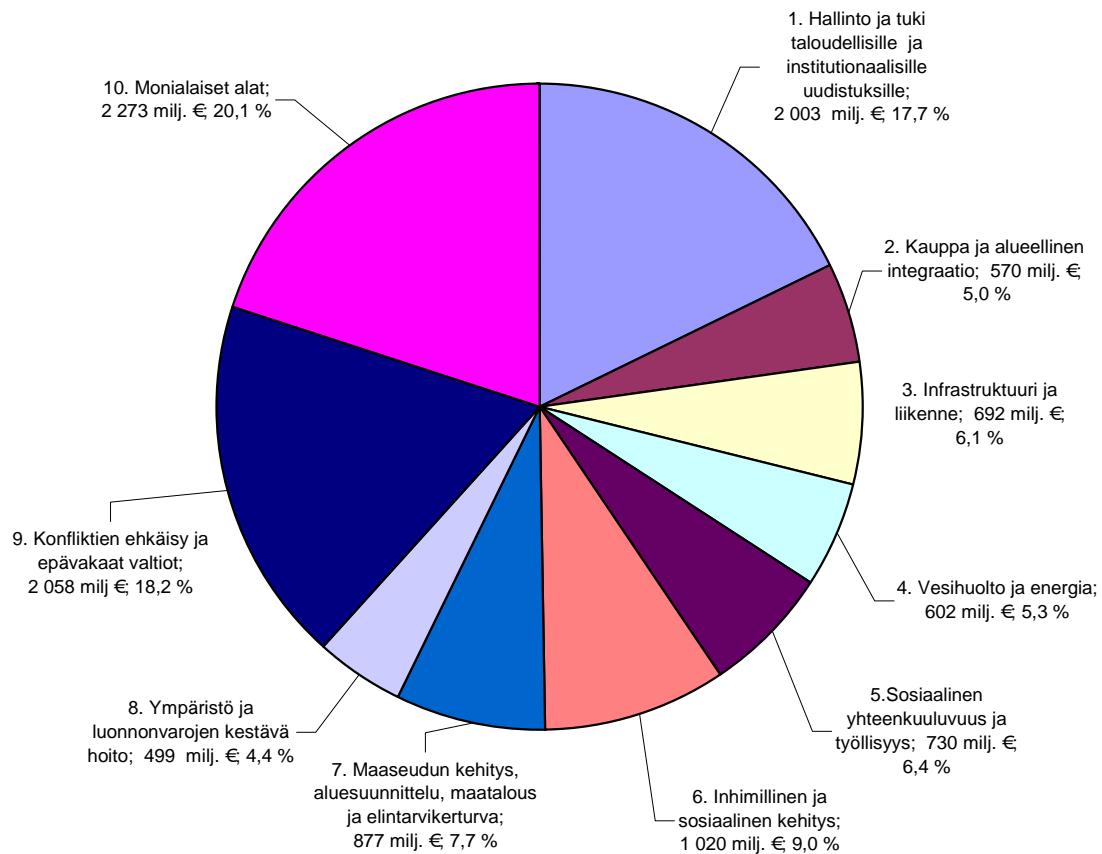

Kaavio 1: Alakohtainen jakauma

Sitoumukset vuonna 2011 (milj. euroa)
Euroopan komission hallinnoimat julkiset kehitysavun resurssit

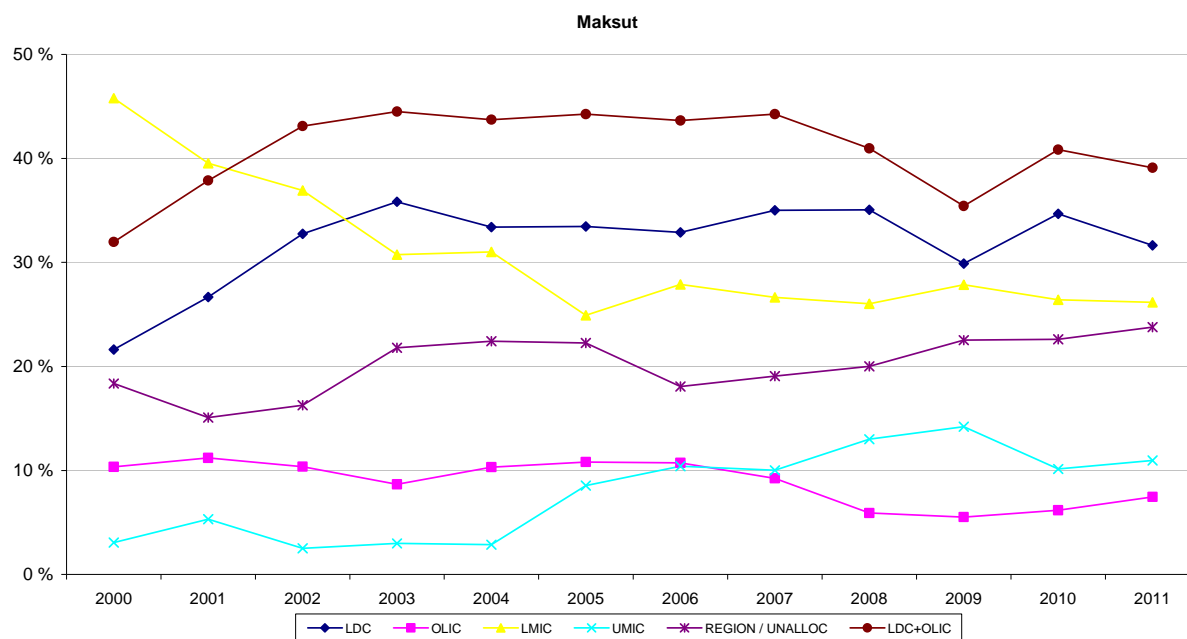
Kaavio 2: Eurooppalainen konsensus – EU:n kehitysyhteistyöhön liittyvät alat

Sitoumukset vuonna 2011 (miljoonaa euroa)

Euroopan komission hallinnoimat julkisen kehitysavun resurssit

Kaavio 3a: Köyhyyden vähentäminen vuosina 2000–2011

LDC: vähiten kehittyneet maat

OLIC: muut alhaisen tulotason maat

LMIC: alemman keskitulotason maat

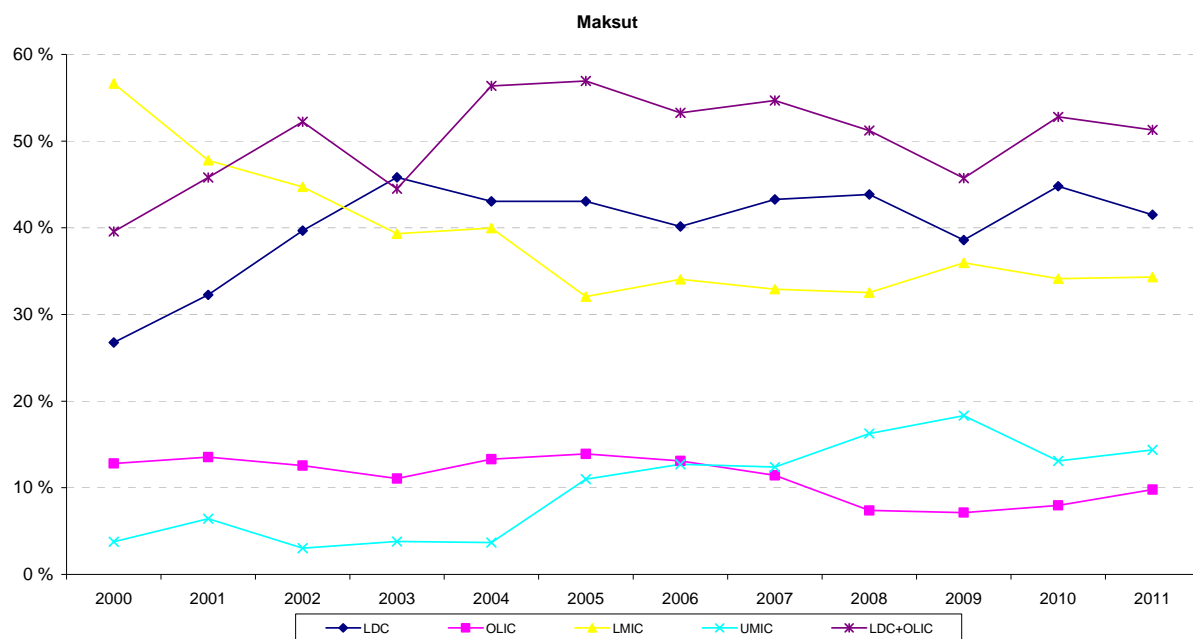
UMIC: ylemmän keskitulotason maat

REGION / UNALLOC: alueelliset ohjelmat ja kohdentamattomat määrärahat

Alueelliset ohjelmat ja kohdentamattomat määrärahat hyödyttävät myös köyhimpiä maita (LDC+OLIC).

Kehitysapukomitean uudessa avunsaajaluettelossa, joka tuli voimaan vuonna 2008, useat alhaisen tulotason maat luokiteltiin uudelleen alemman keskitulotason maiksi: Kamerun, Kap Verde, Intia, Moldovan tasavalta, Mongolia, Nicaragua ja Kongon tasavalta.

Kaavio 3b: Köyhyyden vähentäminen vuosina 2000–2011

LDC: vähiten kehittyneet maat

OLIC: muut alhaisen tulotason maat

LMIC: alemman keskitulotason maat

UMIC: ylemmän keskitulotason maat

Tämän indeksin yhtenäistämiseksi muiden avunantajien kanssa se on laskettu ottamatta huomioon alueellisia ja kohdentamattomia määrärahoja.

Uudessa kehitysapukomitean avunsaajaluettelossa, joka tuli voimaan vuonna 2008, useat alhaisen tulotason maat luokiteltiin uudelleen alemman keskitulotason maiksi: Kamerun, Kap Verde, Intia, Moldovan tasavalta, Mongolia, Nicaragua ja Kongon tasavalta.